

IAPs faglige plattform

HISTORIKK

IAP er utviklet av en gruppe psykologer og psykiatere som startet sitt samarbeid i 1971. Siktemålet var å tilegne seg og videreutvikle forståelsesmåter og arbeidsmetoder egnet for et bredt spekter av psykiske og psykososiale vansker. I 1982 ble Institutt for Aktiv Psykoterapi (IAP) stiftet med det formål å drive fagutvikling og å tilby videre- og etterutdanning til psykologer og andre helsearbeidere.

I 2000 ble IAP en medlemsorganisasjon.

Fra midten av 80-tallet har IAP tilbudt spesialistprogram i barne- og ungdomspsykologi, voksenpsykologi og familiepsykologi. I tillegg til de kliniske programmene etablerte IAP i 1999 et program i organisasjonspsykologi, og startet i 2005 et etterutdanningstilbud i psykologisk arbeid med grupper.

FORMÅL

IAPs formål er å formidle teori, tenkemåter og arbeidsmetoder som egner seg for et bredt spekter av problemer og faglige utfordringer i klinisk og organisatorisk endringsarbeid.

Det innebærer en aktiv deltakelse i fagutvikling gjennom forskning, formidling av kunnskap og opplæring i metoder, samt å invitere til en kritisk og kunnskapsbasert debatt om psykologers virksomhet og psykologers rolle i den tiden og det samfunnet vi lever i. Vi ønsker å være en aktør som fremmer engasjert deltakelse i dagsaktuelle debatter og tør utfordre rådende oppfatninger. Det være seg i spørsmål om samfunnspolitiske utviklingstrender, ressursprioriteringer, organisering av helsetjenester, behandlingstilnærminger eller forskningsgrunnlag, for å nevne noe.

IAP organiserer videreutdannings- og spesialiseringsprogrammer for psykologer og andre fagpersoner i tråd med den faglige plattformen for instituttet. Som en del av dette tilbyr IAP også flere fagutviklingsmuligheter for sine medlemmer.

FAGLIG PLATTFORM

IAPs faglige virksomhet og praksis kjennetegnes ved aktiv integrasjon av et mangfold av psykologisk kunnskap. Menneskelige og organisatoriske fenomener og problemer kan forstås på mange måter, og ulike forståelsesmåter gir grunnlag for ulike terapeutiske tilnærminger. Det er vesentlig at psykologer behersker flere måter å forstå og behandle problemer på, at psykologisk praksis er empirisk fundert, har tilfang fra flere kunnskapstradisjoner og teoretiske perspektiver, og er preget av kontinuerlig faglig refleksjon. Metodisk har IAP særlig lagt vekt på å forstå og intervensere ved problemoppretholdende faktorer – både i form av individuelle løsningsstrategier, systemforhold og samfunnsforhold.

Faglige grunnpremisser

I IAPs faglige utvikling har erkjennelsesmessige grunnpremisser for faget alltid stått sentralt i refleksjoner og debatt om psykologisk forståelse og praksis. Rådende sannheter har ofte blitt utfordret. I disse sammenhengene er det hentet inspirasjon fra filosofiske perspektiver som

sosialkonstruksjonisme, fenomenologi, humanisme og eksistensialisme. Med bakgrunn i dette er det sentralt for IAPs psykologer å ha en bevissthet rundt at terapeut og klient samskaper en virkelighetsforståelse og selvforståelse. Hvordan vi snakker med og om klienter er vesentlig. Det betyr blant annet at utredning og diagnostikk ikke er en nøytral prosess som kan betraktes som adskilt fra behandling.

Metodiske tilnærminger

Det metodiske tilfanget spanner over sentrale tradisjoner som:

- atferdsterapi / sosial læringsteori og kognitiv terapi
- systemiske og kommunikasjonsorienterte tradisjoner
- løsningsfokuserte og narrative tradisjoner
- fenomenologisk/humanistisk orienterte tradisjoner som emosjonsfokuserte relasjonsorienterte, kropporienterte og gestaltpsykologiske terapiformer.

Den senere tidens utvikling innenfor organisasjonspsykologi, utviklings- og tilknytningsteori, nevrovitenskap og traumepsykologi står sentralt. Vi har latt oss inspirere av mentaliseringsbasert behandling, metakognitiv terapi, dialektisk atferdsterapi (DBT), ACT og mindfulnessbaserte terapiformer. Perspektivene og terapimodellene gjenspeiles i IAPs utdanningsprogrammer.

Vitenskapelig fundert praksis

I tråd med de siste tiårenes resultater fra psykoterapiforskningen, legges det vekt på den kunnskap man har om virksomme metoder og endringsfaktorer. Terapeuten bidrar med variert og solid kunnskap om sentrale, virksomme endringsstrategier, og det legges vekt på robuste endringsfaktorer som relasjonen mellom psykolog og klient, egenskaper ved terapeuten selv, samt klienten(e)s eget bidrag i form av verdier, preferanser, ønsker og endringsteori. Klientens individuelle ressurser, og ressurser i nettverk og familie, vektlegges i behandlingen.

Det organiserende prinsippet for endringsarbeidet er en felles tilslutning mellom klient og terapeut om hva som vurderes som mest virksomt, ønskelig og tilrådelig i det enkelte tilfellet. I en terapeutisk relasjon er makt ulikt fordelt, og det foreligger alltid en mulighet for misbruk av makt. Det er derfor viktig at den profesjonelle har et reflektert forhold til sin egen tenkning og sine egne verdier, og så langt som mulig gjør dem eksplisitte. I alt klientarbeid er det viktig at klienters perspektiver tydeliggjøres gjennom evaluering og brukermedvirkning.

Endringsprosesser kan ofte være av kortvarig karakter. Derfor er det viktig at psykologer også behersker redskaper som er relevante og passende i slike prosesser.

Virkeområder – med vekt på kontekst, samfunnsforhold og ressurser

IAP er opptatt av den betydningen ulike samfunnsforhold har for menneskets livsbetingelser, og som ramme for terapi og annet endringsarbeid. I tillegg er et relasjonelt perspektiv vesentlig for endring. Dette handler om forholdet mellom terapeut og klient, og om de relasjoner klienter står i til betydningsfulle andre i familie, nettverk og samfunn for øvrig. Utfordringer og mestring av livet forstås ikke bare i lys av egne ressurser, men må også sees i sammenheng med livsbetingelser, familie, sosialt nettverk, organisasjonsmessig tilknytning og kulturelle forhold. I endringsarbeid er det viktig å søke metoder som er egnet til å synliggjøre og styrke både den enkeltes og nettverkets ressurser.